

Uzinić: Nitko nema monopol na javni moral, a Crkva treba biti njegov korektiv

Pretraži ...

U svakom društvu postoji javni moral, pa tako i u našem. To je stvar dogovora u društvu. Nitko na njega nema monopol. Crkva nije čuvar javnog morala, crkva bi trebala biti njegov korektiv. Kada bi se dogodilo da bi crkva bila čuvar, onda bi to bilo shvaćeno da crkva kreira javni moral za druge, a naša zadaća nije biti kreatorom, nego onaj segment koji kroz djelovanje kršćana u tom društveno političkom životu pomažu njegovo stvaranje u povezanosti s drugima i drugačijima. Crkva treba i može nuditi navješćujući Evanđelje i to uvijek ostaje samo ponuda, nije i ne smije biti nametanje. Onog trenutka kada se događa nametanje, onda mi idemo prema sustavu koji nije prihvatljiv, idemo prema teokraciji koja se uvijek, i u prošlosti i u sadašnjosti, pokazivala potpuno pogrešnom, istaknuo je u

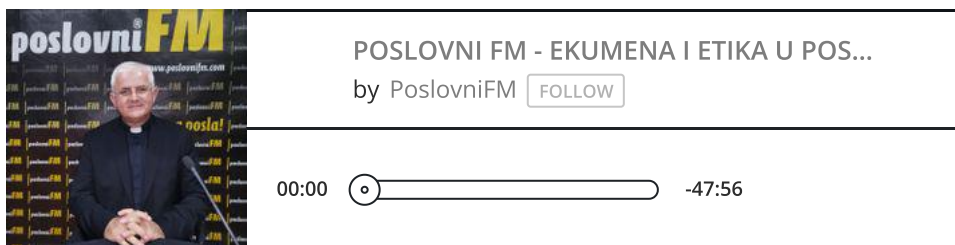
ekskluzivnom razgovoru za PoslovniFM **mons. Mate Uzinić, riječki nadbiskup koadjutor, uskoro i metropolit te zapadne crkvene pokrajine.**

Riječki koadjutor šire je, u razgovoru s urednikom emisije *Ekumena – etika u poslovanju* Augustinom Bašićem, elaborirao pitanje etičnosti življenja i etičnosti poslovanja, imajući u vidu korupciju koja nagrizava društveno tkivo.

Korupcija je gori grijeh od bilo kojeg drugog grijeha

– Korupcija je nešto što truje svako društvo, ona je, kako je rekao papa Franjo, gori grijeh od bilo kojeg drugog grijeha, jer ona stvara jedno grešno ozračje. Riječ je o strukturama zla koje zarobljavaju sve koji su uključeni u cijelu tu priču. Svakako, kada se radi o etičnosti u poslovanju, treba voditi računa i o lojalnoj konkurentnosti, voditi računa o drugima koji se bave istim poslom kao što se ja bavim, ali pri tome treba biti razborit. No, često se događa da se neki žele na brzinu obogatiti, primjećujem to i u našem mladom društvu. To žele i neki vjernici – obogatiti se na brzinu i zarađivati. Naravno, ulazi se u poslovne rizike i loše poslovne poteze koji vode u propast, i za poslodavce i druge oko njega. Treba voditi računa unutar poslovanja i biti etičan i pošten prema svim radnicima. Tu ne smijemo isključiti ni pitanje poreza. Mislim da je socijalni katolički tjedan ponudio i načela o tom pitanju, gdje se progovorilo o tome da bi zarada – plaća i porez morali biti pravedni. Nažalost, živimo u sustavu u kojem imamo prevelike nepoštene zarade koje često idu na račun poreza i na račun radnika. Imamo također problem prevelikih poreza koji iscrpljuju poslodavce, a naravno na kraju uvijek strada najslabiji – a to je radnik. Treba voditi računa i o krajnjem potrošaču, ne gledati uvijek samo svoj interes, nego svoj posao pretvoriti u služenje krajnjem potrošaču zbog kojeg sam i pokrenuo ovaj posao, upozorio je nadbiskup Uzinić. Na upit urednika šute li onda elite o tome, mons Uzinić smatra da se o tome ne šuti.

– Postoje kritički govori o tome. Jedan od njih je i hrvatski sociolog religije Željko Mardešić koji je vrlo kritički razmišljao o tome. Kada je u pitanju etičnost življenja i etičnost u poslovanju spomenuo bih socijalne katoličke tjedne koji daju određena načela etičnosti. Mogu se izvesti iz socijalnog nauka crkve gdje se govori o dostojanstvu ljudske osobe, brige za opće dobro, o načelu pravednosti, solidarnosti i subsidijarnosti, istaknuo je Uzinić. *Cjelokupnu emisiju možete poslušati u nastavku ili preuzeti za kasnije slušanje.*

[POSLOVNI-FM-EKUMENA-I-ETIKA-U-POSLOVANJU-Mate-Uzinić](#) (Desni klik – odaberite "save link as" ili "save target as"...) **Preuzmi**

Na dodatno pitanje o aktualnosti i prihvatljivosti Mardešićeva stava danas, iako pisanog prije dvadesetak godina, nadbiskup naglašava kako je Mardešić bio prorok svog vremena koji je znao čitati znakove vremena i davati odgovore u duhu Evanđelja. Kao katolik i Mardešić je polazio od smjernica Drugog vatikanskog koncila i autentično ga tumači

Nemamo pravo preuzimati političku ulogu i političku moć

– Nažalost, politički katolicizam kojeg je on kritizirao očituje se i u težnji nekih skupina da se političke odluke u našem društvu donose s naučavanjem katoličke crkve, gdje se onda zapravo želi crkvu i njezino naučavanje nametati drugima. A mi samo možemo nuditi, nemamo pravo nametati, nemamo pravo preuzimati političku ulogu i političku moć. Kad god se to dogodilo, to je bio problem za katoličku crkvu i njezino poslanje u svijetu. Zato se Mardešić kritički odnosio prema političkom katolicizmu u prošlosti, ali i u njegovoj pojavi u suvremenom hrvatskom društvu nakon višestranačja. Na meti njegove kritike je moć crkve na svjetovni način. To je ono što papa Franjo naziva „svjetovna duhovnost“. I kad gledamo to što je davno pisao Mardešić, vidimo da papa Franjo na to danas upozorava, iako su nastali iz dva različita svijeta. To je zapravo misao Drugog vatikanskog koncila. Poznao sam Mardešića osobno ali nisam spadao u njegov krug što mi je danas jako žao, kazao je mons Uzinić dodajući kako mu je drago što ga “naši katolički teolozi pomalo otkrivaju i citiraju jer on svojim načinom promišljanja ima što reći društvu, a vidio je naše sekularno društvo kao Božji blagoslov”.

Nasilje nad ženama je društvena i crkvena sramota

– Sve je više nasilja u svijetu (evo i ovaj opasni rat je izazov cijelom svijetu) i u našem društvu. Dosta smo raspravljali o Istanbulskoj konvenciji (*Konvencija Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji*) koja je izazvala ideološke podjele u našem društvu, a nadali smo se da će ona uspjeti učiniti ono što su govorili da je njezin cilj. Prije svega zaštita žena od nasilja. Nažalost, konvencija nije polučila željene rezultate, jer se stvari ne mogu riješiti samo promjenom zakona. Ono što mi kršćani uvijek govorimo, a to možemo govoriti i o drugim zakonskim rješenjima, jest da je promjena moguća samo ako krenemo od čovjeka i njegovog obraćenja. Zato mislim da mi nismo dovoljno napravili i u crkvi. Bavimo se nekim ideološkim pitanjima, a trebali bismo se baviti čovjekom i njegovim povratkom Kristu i vrijednostima kršćanstva. Nasilje nad ženama je društvena i crkvena sramota. Svojedobno sam preporučio da se pitanje nasilja nad ženama uključi u predbračni tečaj za zaručnike. Jer žena, djevojka, bi trebala znati da ako je bio bilo kakav čin nasilja prije braka, da on neće prestati ni u braku i da će se on sigurno ponoviti u još gore obliku, jasan je nadbiskup. Kao predsjednik povjerenstva za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba upozoravao je da „crkva na prvo mjesto mora staviti žrtve, a ne zlostavljače ili crkvu kao instituciju“.

Ne smijemo nekoga isključiti zbog njegovog stila življenja.

U javnosti je ostalo zabilježeno nadbiskupovo promptno reagiranje o nekrštenju djeteta lezbijskog para. A je li dobio pohvale iz vlastitih redova?

– Ne bih govorio o pohvalama. Ne odustajem od nekih principa za koje smatram da su važni. Činim to, ne samo u duhu pape Franje, već u duhu Isusa Krista i njegovo Evanđelja. Naravno, ne možemo svakoga krstiti kako bismo bili kršćani iz nekih tradicionalnih razloga jer i mi smo kršteni. Ali s druge strane, ne možemo ga samom činjenicom da netko ne skladu s moralnim katoličkim naukom i da ne živi svoju vjeru, automatski isključiti bez dijaloga i procjene je li ispravna nakana i želi li osoba da njezino dijete bude kršteno i

prihvaća li obavezu koja proizlazi iz sakramenta krštenja. Ne smijemo nekoga isključiti zbog njegovog stila življenja. Ono što je važno, treba držati vrata crkve otvorena svima, jer kršćanstvo je ponuda, a ne prisila. Svima trebamo nuditi Krista, svi koji ga žele trajna je evangelizatorska zadaća crkve, poručio je.

U svibnju je nadbiskup Uzinić, u povodu međunarodnog dana borbe protiv homofobije, tražio oprost od homoseksualnih osoba što se i dalje mogu osjećati odbačeni od crkve, a pozvao se na Papinu pobudnicu Amoris Laetitia. Reagiranj javnosti bila su zapažena jer se dogodilo prvi put da je jedan hrvatski biskup javno tražio oprost od LGBT osoba.

– Ne moramo se slagati s ljudima takvog stila, ali moramo razlikovati osobu od onoga što ona čini. Ti ljudi moraju ostati u svom dostojanstvu, moraju nam ostati braća i sestre. To ne znači da mi prihvaćamo način na koji netko živi. Jer kršćanstvo je ipak ponuda unutar jednog pluralnog društva u kojem druge mi ne smijemo tolerirati jer su različiti. Moramo znati da postoje drukčiji i trebamo ih poštivati, iako ne dijele naše mišljenje i uvjerenja. To je onaj Kristov princip koji je prihvaćen kod svih velikih religija – čini drugome ono što bi želio da tebi drugi čini. Tako stvaramo svijet gdje će biti prostora za sve, jasno je poručio.

U Saboru dijaloga uglavnom nema, ali ima mudrovanja, podbadanja, prepucavanja

Koliko ima dijaloga među kršćanima?

– Dijalog je jako važna tema. Razgovor je prvi medij, kroz njega se mi javljamo drugima i Bog se javio kroz riječ. Pokrećući teološku ljetnu školu u Dubrovniku pa i kasnije mediteranske teološke susrete u Rijeci, osjetio sam koliko mi zapravo imamo problem dijaloga unutar katoličke crkve. Nekad je dojam da imamo puno veći problem dijaloga na toj razini, nego sa drugim konfesijama! Koliko su ti naši ekumenski susreti i dijalozi iskreni, koliko su oni iz poštovanja pa i pomalo politički, ja to ne znam. Ali nekakav dijalog postoji, trebao bi naravno biti veći i bolji, prije svega iskreniji. Ako želimo ekumenski razgovarati kao katolici u Hrvatskoj sa pravoslavnim Srbima, trebali bismo se osloboditi onih političkih utjecaja i političkih govora koji usmjeravaju naš govor i dijalog na neke teme koje nisu primarno vjerske. Morali bismo se izdići iznad tih tema, zapravo bilo bi dobro da razmišljamo u duhu pisma koje je uputila HBK 1995. o pedesetoj obljetnici završetka Drugog svjetskog rata, u kojem se govorilo kako glavno pitanje nisu naše žrtve i zločini, nego kako svatko od nas treba poći od toga da prizna u vlastitoj zajednici one koji su počinili zločine i prepozna žrtve drugih. Mi i dalje inzistiramo na vlastitim žrtvama, nismo dovoljno sposobni vidjeti žrtve drugih i onda se događa da se odlikuju oni koji su sve suprotno od toga, a zapravo trebali bi isticati one koji su nastradali od takvih politika, ne samo u vlastitom narodu nego i u drugim narodima. Ponavljam opet, problem dijaloga nije nešto što ne postoji samo na toj razini, nego se to proširilo i na društvene mreže, nemamo ni tamo dijaloga. Imamo istomišljenike koji dijele iste informacije i iste stavove. Imamo problema i u vlastitim obiteljima jer dijaloga ni tu nema, a sve je više rastava i nesporazuma. Imamo problem dijaloga i u društvu – pogledajmo naš Sabor, mjesto na kojem bi se trebao događati i odvijati dijalog, a uglavnom ga nema. Ali ima mudrovanja, podbadanja, prepucavanja. A to sve šteti razvoju demokracije – kritičan je mons Uzinić.

Kako predvladati predrasude, netrpeljivost pa i mržnju?

– Pitanje je dosta zahtjevno. Potrebno je ići u susret s drugima dijalogom, jer dijalogom se može čuti što drugi govore o sebi i što drugi misle o meni. Tako se zapravo mogu osloboditi stereotipi i predrasude koje imam o drugome, ali i onaj drugi se može osloboditi predrasuda koje ima o meni. Prije svih razlika koje imamo o drugima, trebamo imati ono što nam je zajedničko – ljudsko dostojanstvo. Zašto isticati razlike, a ne vidjeti čovjeka? Papa Franjo u enciklici *Fratelli tutti* kaže svi smo mi braća. U drugome trebamo vidjeti prije svega brata, a kada ga tako vidimo – kao brata – on nam prestaje biti neprijatelj, kroz njega vidimo sebe, a i on kroz nas vidi sebe. Kada se osvrnemo natrag na napore katoličke teologije u 20. stoljeću, kao što je Drugi vatikanski koncil – ljudska osoba stavljena je u središte svega. Osoba je važna i u teološkom smislu – spomenut ću deklaraciju o ljudskoj slobodi „Dignitatis humanae“ iz 1965. koja govori o poštivanju slobode drugoga i uvažavanju dostojanstva drugoga. Iako se ne trebamo slagati u svemu s drugima, razlika nisu nešto što vidimo kao problem, nego nešto što trebamo prepoznavati kao bogatstvo – naglasio je.

Crkva nema sugovornika u medijima, ne znamo komunicirati s medijima

Uskoro će Uzinić biti metropolit riječki u čijem su sastavu tri biskupije: krčka, porečko-pulska i gospičko-senjska. Na upit o o vjerskoj toleranciji u modernom sekularnom društvu te koliko mediji utječu na oblikovanju javnosti a koliko same vjerske zajednice, nadbiskup je uzvratio protupitanjem: Pitanje je koliko smo mi većinska katolička zajednica?

– Možda jesmo statistički većinska, ali po stvarnom življenju katoličkih vrijednosti i prakticiranju vjere bojim se, teško je reći da jesmo većina! Ali brojke nisu važne ... Isus se obraćao malom stadu. Važno je da mi koji jesmo budemo to što kažemo da smo – kršćani. Važno je da živimo kršćanske vrijednosti i da na taj način budemo sol i svjetlo ove zajednice i ovoga društva, kako bi ovo naše društvo bilo onakvo kakvoga smo svi mi željeli kada smo devedesetih krenuli u oslobađanje i demokraciju – a to se nije dogodilo. Odgovornost je ponajviše na nama samima. Ako smo većina mi smo trebali kreirati. No, nažalost čini se da se u tom našem kreiranju nekih društvenih vrijednosti ističu kršćanske vrijednosti koje to zapravo nisu, pa nam postaju glasnogovornici u toj društveno političkoj zajednici ljudi o kojima je govorio naš sociolog Mardešić. A to nije kršćanstvo. Mi moramo doista promisliti u duhu Drugog vatikanskog koncila i u duhu pape Franje o ulozi crkve u svijetu, kako bismo bili ona evanđeoska sol i svjetlo zemlje tj. društva.

– Bavimo se previše temama koje nisu primarno naše teme i sve više postaju ideološki obojene, dozvoljavamo da nam iz vidokruga ispadne osobito socijalna tematika, pitanja društvenog morala i društvene pravednosti. Trebali bismo više biti prisutni i u medijskoj javnosti. Naravno da mediji idu za onim što se čita – za senzacijama. Premda javni mediji ne bi trebali zanemariti svoju zadaću odgajanja i oblikovanja društva, ne bi smjeli kretati za senzacijama, iako sam ja svjestan da je to i tim medijima interesantno. S druge strane, crkva nema sugovornika u medijima, ne znamo komunicirati s medijima. Naš je stil propovjednički, stil koji ide negdje iznad glava, a ne dodiruje biti. To više ne funkcionira. Ljudi su ponekad umorni od tih naših propovijedi koje nisu životne i ne mogu funkcionirati u našem medijskom prostoru, iskreno će nadbiskup.

Kako vidi aktualne odnose katoličke crkve i drugih vjerskih zajednica s hrvatskom državom i kako teče provođenje ugovora? Koliko država financira iz budžeta crkvu i koliko njegovu nadbiskupiju te hoće li i nadalje javnosti transparentno pokazivati poslovanje dijeceze?

– Izražavam zadovoljstvo što Republika Hrvatska ima dobre i kvalitetne odnose ne samo s katoličkom crkvom već i s drugim vjerskim zajednicama. Često se čuje od predstavnika islamske zajednice kako je Hrvatska primjer u svijetu u rješavanju tzv. Islamskog pitanja u jednoj nemuslimanskoj zemlji. Možda su potpisani međunarodni ugovori između RH i Svete stolice utjecali i ubrzali potpisivanje sporazuma s drugim vjerskim zajednicama (ima ih dvadesetak). Je li ovo rješenje posebno o financiranju crkve i je li to najbolje rješenje za nas, ima tu dosta pitanja i je li to najsretnije rješenje za financiranje katoličke crkve – to ne znam! Što se tiče moje nadbiskupije, bez tih sredstava ona bi teško mogla obavljati svoje poslanje u ovom vremenu. Pitanje je koliko bismo mogli uopće biti prisutni u brojnim segmentima svog djelovanja koji su jako važni, ne samo za katoličku crkvu u Rijeci a imaju društvenu ulogu kao na pr. Dom za žene žrtve nasilja, Caritasov dom, hospicij za dementne i sl. Tu je i katolička škola prepoznatljiva u toj sredini. Godišnje katolička crkva u RH dobiva 300 milijuna kuna, a riječka nadbiskupija nešto više od 17 milijuna godišnje. Sve moramo racionalno staviti na svoje mjesto. Transparentnost je važna jer onima koji upravljaju pomaže da upravljaju u skladu sa zakonom i svrhom. Crkva ima novac i materijalna dobra zbog svog poslanja i zbog pristojnog uzdržavanja onih koji obavljaju to poslanje te zbog potreba siromaha koje crkva nikada ne smije isključiti, jer u njima prepoznaje Isusa, poručio je riječki pastir.

Od ljudi za ljude

– Mislim da se glas Crkve čuje više nego li se to u javnosti smatra, eksplicitan je nadbiskup te dodao: Možda bi trebalo iščitavati priopćenja sa zasjedanja HBK gdje smo se jasno očitovali o nekim važnim temama, možda bi trebalo vidjeti što pojedina vijeća HBK čine – poput Vijeća za život i obitelj koje vodim. Spomenut ću da je ovogodišnji katolički socijalni tjedan progovorio o važnoj društvenoj temi – demografiji i izumiranju hrvatskog naroda. Iako to prvotno nije naše crkveno poslanje, ali baš ta društvena svijest, odgovornost za naše društvo, sili nas da progovorimo i o tome. No, rješenje nije u znanstvenim analizama, već je rješenje u našem obraćenju – našoj svijesti da je život darovan i da ga trebamo darivati. Tad je naš život ispunjen i ovdje na zemlji, i tad smo mi oni koji su usmjereni prema vječnosti. To vrijedi za sve – i za vjernike i za hijerarhiju. A podsjećam i na moje biskupsko geslo „od ljudi za ljude“, naglasio je.

A na urednikov upit kako je prihvaćen u riječkoj nadbiskupiji i u Rijeci koja slovi kao tolerantan grad, ali i crveni grad, kako nazivaju Rijeku, Uzinić odgovara kako se polako navikavaju jedni na druge. Vezano uz to da je Rijeka crveni grad, naglašava kako je crvena boja mučenička boja, a sveti Vid zaštitnik grada simbol mučeništva i ljubavi. Vjerujem da mogu voditi riječku nadbiskupiju vodeći računa i uvažavajući sve druge i drugačije kako bi taj grad bio luka različitosti te da se svatko u njemu dobro osjeća, zaključio je razgovor za PoslovniFM nadbiskup Mate Uzinić.

Mate Uzinić je rođen 1967. u poljičkoj Dubravi, mjestu poljičkih knezova, popova glagoljaša i Štatura poštovanog pisanog na glagoljici, tzv. bosančici – hrvatskoj ćirilici. Zaređen je za svećenika splitsko-makarske nadbiskupije 1993, a za dubrovačkog biskupa 19. ožujka 2011. godine u tamošnjoj katedrali. Papa Franjo imenovao ga je 4. studenoga 2020. za riječkog nadbiskupa koadjutora. Pod biskupskim geslom „Od ljudi za ljude“ deset je godina vodio grad svetog Vlaha. Doživljen je kao pastir koncilskog duha i ekumensko-dijaloški raspoložen za vjernike, laike kao i za druge i drugačije. Zalagao se za pomirenje s pravoslavnom crkvom i održavao je susrete s zahumsko-hercegovačkim episkopom Grigorijem, prvim srpskim episkopom koji je izjavio „oprosti Dubrovniče“. Zauzimao se za transparentnost u svom radu i iznosio financijsko izvješće svoje dijeceze pa i isprike za propuste.

Projekt Manjinske religijske zajednice – izazov sekularnom društvu?, kojeg priprema i uređuje Augustin Bašić na multimedijском poslovnom portalu PoslovniFM, financijski podržava Agencija za elektroničke medije kroz projekt novinarske izvrsnosti za 2022. godinu.

Autor: Augustin Bašić Foto: Darko Buković/PoslovniFM

Objavljeno 23. rujna 2022. sva prava pridržana PoslovniFM.

augustin bašić

ekumena

etika u poslovanju

mate uzinić

VIŠE S WEBA

12 sekundi i nema više boli!
Stručnjaci su ovo skrivali...

**Dubašljanski kolejani, koledve,
hitanje hlabčići, komoštranje...**
Poznajete li stare božićne običaje
otoka Krka?

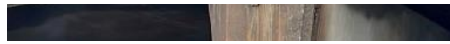
12 sekundi i nema više boli!
Stručnjaci su ovo skrivali...

Privacy - Terms

**Čečeni pristigli u BiH
zloporabom bezviznog režima
traže azil u Hrvatskoj**

**ALARMATNO! S vijadukta kod
Baderne padaju komadi betona**

**U petak na Stradunu Majin
'Hommage Massimu', a onda
Magazin!**

Sponsored by Midas

← Uspješno završen SMARTMED
projekt unutar kojeg je 13 partnera
na Mediteranu razvilo model
pametnog turizma

Generali proglasio pobjednike SME
EnterPRIZE natječaja u održivosti u
Hrvatskoj →

Quo Vadis Hrvatska

[Više...](#)

Prijava newsletter

PRIJAVA

Pročitao/la sam i prihvaćam uvjete i odredbe

Search

Oblak

briefing

financi

hrportfolio

javna nabava

mjere za spas gospodarstva

nadmetanja

rezultati poslovanja

PoslovniFM

Nastao kao izraz želje da se dobre priče i događanja, kao i uspjesi poduzetnika predstave širom krugu ljudi, posebno i zato što u današnjim *mainstream* medijima gospodarstvo i poduzetništvo ne dobivaju količinu prostora koja bi bila u skladu s njihovom snagom i značenjem, na hrvatskom medijskom tržištu pokrenut je PRVI POSLOVNI RADIO koji će sve svoje aktivnosti usmjeravati i provoditi pod brendom *poslovniFM*.

Uskoro objavljujemo

Anamneza

Iz obrtničke radionice

Turizam 385!

Slušati sebe

Ostanimo u kontaktu

Prijavite se na naš Newsletter

PRIJAVA

Pročitao/la sam i prihvaćam uvjete i odredbe

Copyright © 2022 by poslovniFM. Sva prava pridržana.

[Impressum](#) | [Uvjeti korištenja](#) | [Cjenik](#)